

gør et overblik over den pågældendes færden, mens egentlig iagttagelse af den pågældende og dennes aktiviteter ikke er nødvendig eller ville være uforholdsmæssig ressourcekrævende. Det kan endvidere forekomme tilfælde, hvor den mistænkte er så »sikkerhedsbevidst«, at det i praksis er vanskeligt eller umuligt at gennemføre en »manuel« skygning af den pågældende.

I lys af Højesterets kendelse og med henblik på at undgå tvivl om, under hvilke omstændigheder politiet kan foretage teleobservation, har Justitsministeriet fundet det rigtigst at indsætte en særskilt bestemmelse herom i retsplejeloven. Selv om teleobservation efter praksis i visse tilfælde kan sidestilles med observation i medfør af retsplejelovens § 791 a, finder Justitsministeriet det således mest hensigtsmæssigt at indsætte en særskilt bestemmelse i retsplejeloven om dette indgreb. Hermed sikres det, at politiet under nærmere angivne betingelser kan foretage teleobservation, uanset om dette sker i tilknytning til andre efterforskningsmidler, f.eks. »manuel« skygning.

Politiets indhentelse af oplysninger om lokaliseringen af en mobiltelefon, der antages at benyttes af en mistænkt, vil således fremover alene være reguleret af den foreslåede nye bestemmelse om teleobservation i retsplejelovens § 791 a, stk. 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 6.

Politi vil i forbindelse med et indgreb efter den foreslåede bestemmelse om teleobservation skulle oplyse nummeret på mobiltelefonen eller anden identifikation af det kommunikationsmiddel, indgrebet angår, f.eks. IMEI- eller IMSI-nummeret. Hvis nummeret ikke er registreret som tilhørende den mistænkte, skal politiet over for retten fremlægge de oplysninger, hvorpå det støttes, at det pågældende kommunikationsmiddel benyttes af den mistænkte. I tilfælde, hvor kendelsen indhentes med henblik på efterforskning af en overtrædelse omfattet af straffelovens kapitel 12 eller 13, vil der imidlertid i kraft af den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 783, stk. 2, i stedet kunne anføres den person, som indgrebet angår.

Det skal understreges, at teleobservation giver politiet mulighed for under visse betingelser at indhente oplysninger fra udbydere af telenet eller teletjenester om, hvilke mobiltelefonmaster en mistænks mobiltelefon løbende er i kontakt med, herunder oplysninger om den anvendte celle og efter omstændighederne oplysning om afstand mellem mobiltelefonen og masten. Det er således alene disse lokaliseringsdata, der er omfattet af indgrebet. Teleobservation giver derimod ikke politiet mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af samtaler, der føres fra den pågældende mo-

biltelefon eller med indholdet af SMS-beskeder mv., der sendes eller modtages via mobiltelefonen.

Som anført ovenfor er teleobservation i praksis i visse tilfælde blevet sidestillet med observation i medfør af retsplejelovens § 791 a, stk. 2. Ved fastlæggelse af betingelserne for at anvende teleobservation er det derfor efter Justitsministeriets opfattelse nærliggende at tage udgangspunkt i den regulering, herunder de betingelser og formelle krav for iværksættelse af indgrebet, der gælder med hensyn til observation efter retsplejelovens § 791 a.

Selv om der kan siges at være lighedspunkter mellem de to indgreb, er der imidlertid også væsentlige forskelle, navnlig derved at der ved teleobservation ikke sondres mellem, om den pågældende mobiltelefon befinder sig på frit eller ikke frit tilgængeligt område, herunder i hus eller husrum, og derved, at de anvendte tekniske hjælpemidler ved teleobservation ikke varierer. Hertil kommer, at der ved teleobservation ikke foretages en egentlig iagttagelse af den mistænkte, hvorfor dette må anses som et indgreb af betydelig mindre intensitet end i hvert fald visse former for observation efter retsplejelovens § 791 a. Teleobservation har navnlig en ganske anden karakter end observation efter § 791 a, stk. 3, der bl.a. regulerer den situation, hvor observation er rettet mod en person, der befinder sig i sin bolig, og foretages ved anvendelse af et automatisk virkende kamera, der er placeret i boligen.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør betingelserne for anvendelse af teleobservation på den anførte baggrund fastlægges således, at de svarer til betingelserne for at anvende den form for observation, der er reguleret i § 791 a, stk. 2 – det vil sige de tilfælde, hvor observationen er rettet mod en person, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted ved anvendelse af fjernbetjent eller automatisk virkende kamera eller lignende.

Dette betyder, at teleobservation vil være betinget af, at indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen (*indikationskravet*), og at efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover (*kriminalitetskravet*).

I lighed med observation efter retsplejelovens § 791 a bør der også i relation til teleobservation gælde en almindelig proportionalitetsregel, således at teleobservation ikke må foretages, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb, smh. den gældende § 791 a, stk. 5.